

“We geven moeders altijd de schuld, typisch voor het patriarchaat”

Zij is de auteur, regisseur en een van de performers. Hij is de geluidsontwerper, componist en haar compagnon de route sinds jaren. Luanda en Pablo Casella, zus en broer, praten uitgebreid over de gloednieuwe NTGent-voorstelling 'Elektra Unbound'.

Laten we beginnen bij het begin: NTGent nodigde jullie uit om een Griekse tragedie te ensceneren, want dat is waar het seizoen 23-24 om draait bij het stadstheater. Waarom kozen jullie voor het personage Elektra?

Lua: "Toen ik de uitnodiging kreeg, raakte ik een beetje in paniek. Een Griekse tragedie ensceneren was het verste van mijn gedachten. Ik wist dat mensen een feministische adaptatie zouden verwachten en ik voelde absoluut niet de behoefte aan die verwachting te voldoen. Ik wilde vooral een komedie maken, onder meer omdat ik hiervoor een zeer dystopische voorstelling maakte: *Ferox Tempus - Terror at its best*."

"Elektra bleek heel veel potentieel te hebben voor humor. Als personage, maar ook door de plot van de Oresteia (de volledige trilogie over Elektra en haar dysfunctionele familie, *nvdv.*). De een doodt de ander, die weer een ander doodt, en weer een ander... het is allemaal erg gewelddadig en extreem."

Pablo: "De plots van Griekse tragedies zijn heel basaal. Je kunt ze gemakkelijk manipuleren om te vertellen wat je maar wilt. *Elektra Unbound* is daar een perfect voorbeeld van."

Dus jullie hebben géén feministische adaptatie gemaakt... of toch wel?

Lua: "Ik ben geen feminist meer (*lacht*)... Maar er zitten wel wat feministische elementen in onze versie. Om te beginnen het feit dat we het überhaupt over Elektra hebben. In de Oresteia wordt zij gaandeweg volledig vergeten. Ze is niet meer dan een meisje op een drempel, huilend, pratend, schreeuwend... Het is een lijden dat nooit eindigt maar niet veel aandacht krijgt."

"Maar omdat Elektra schreeuwt, is ze ook subversief. Ze neemt ruimte in en heeft een stem. Ze is eigenzinnig. Doorheen de geschiedenis is een eigenzinnig meisje altijd slecht opgevoed geweest. Terwijl een eigenzinnige jongen ambitieus is. Elektra is ook ambitieus."

Op welke manier is Elektra te zien in 'Elektra Unbound'?

Lua: "Elektra is voor mij vooral een intensiteit. Daarom zijn alle personages in onze voorstelling een overdrijving van één specifieke eigenschap. Je hebt Bavo die in een drugsvibe zit en online schandalen creëert. Abigail is geobsedeerd door schoonheid. Emma is een heel rijk meisje dat in een literaire wereld leeft. Je weet nooit of ze zichzelf is of uit fictie citeert. Lucius is een gedisciplineerde balletjongen die het stuk in elkaar zet en voor iedereen zorgt. En mijn personage is een regisseur die geobsedeerd is door het maken van de voorstelling. Ze worstelt met het echte leven en geeft zich volledige over aan haar esthetische drive. Ze wil de voorstelling koste wat het kost maken."

“We casten niet de beste Elektra,
we casten de meest tragische persoon.”

'Elektra Unbound' gebruikt het format van een auditie. Drie jonge acteurs gaan op jacht naar de rol van Elektra. Tegelijk onthullen ze heel expliciet hun eigen rampzalige levens. Wat is de betekenis daarachter?

Lua: "De ambitie was om een pastiche te maken, een format binnen comedy dat het origineel eert en er tegelijkertijd de spot mee drijft. In die spot zit een vorm van maatschappijkritiek. We casten niet de beste Elektra, maar de meest tragische persoon."

"We portretteren onszelf vandaag de dag allemaal als een product of een project, vooral online. Dat gaat gepaard met het uitbuiten van persoonlijk leed en psychische aandoeningen voor likes. Wie op TikTok of Instagram boven de massa wil uitsteken, moet 'authentiek' zijn. Maar die zogenaamde authenticiteit is sterk verbonden met buiten de norm vallen op vlak van neurodiversiteit, gender of ras. Door je persoonlijke strijd te etaleren, word je authentieker. Je profiteert ervan. Dat is heel tragisch."

Pablo: "Die uitbuiting is ook zichtbaar in de kunst. Kunstenaars trekken tegenwoordig de aandacht door te laten zien hoe 'uniek' ze zijn als persoon nog voordat ze hun werk publiceren of uitbrengen. Het is fascinerend maar ook erg tragisch, zoals Lua zei. We laten al onze mislukkingen en tragedies zien, maar nauwelijks een dag later komt er een nieuw viraal verhaal dat ons eigen leed overschaduw. Van echte heling is geen sprake. Zoveel jonge mensen lijden daar tegenwoordig onder."

Lua, jij speelt de rol van een regisseur die de auditanten pusht om hun persoonlijk leed te etaleren omdat je weet dat het verkoopt. Hoe dicht staat jouw personage bij de Lua die hier voor ons zit?

Lua: "Mijn personage is exact zoals ik. Ik ben onder de indruk dat er nog mensen zijn die met mij willen werken (*lacht*)... Nee, serieus, ik probeer heel lief en attent te zijn ten opzichte van mijn acteurs en team. Al is het wel zo dat - elke keer als ik een personage voor mezelf creëer - ik afscheid probeer te nemen van een negatief aspect van mijn persoonlijkheid. In dit geval wilde ik afrekenen met mijn woede. Een intrinsieke woede die het gevolg is van het structureel geweld dat ik ervaar omdat ik een vrouw ben, een persoon van kleur, een moeder... "

"Geïnspireerd door het personage van Elektra heb ik me afgevraagd: wat als ik dit ene ding kan zijn gedurende de hele anderhalf uur van de voorstelling? Hoe kan ik mijn woede omzetten in een esthetische ervaring en misschien tegelijkertijd mezelf een beetje genezen? Sowieso is comedy altijd een overdrijving van conflict."

'De Oresteia' gaat ook over moedermoord; Elektra en haar broer vermoorden hun moeder. Hebben daarom alle auditanten in 'Elektra Unbound' een problematische relatie met hun eigen moeder?

Pablo: "Elektra aanbidt haar vader Agamemnon en haat haar moeder Klytaimnestra omdat zij hem vermoordt. Maar Klytaimnestra vermoordt haar man niet zomaar, ze vermoordt hem omdat hij hun dochter Ifigeneia offert, de zus van Elektra. Wie is dan de echte feministe in deze tragedie? Elektra of Klytaimnestra?"

"Elektra is zo gefocust op haar moeder dat haar haat alles overneemt. De personages in *Elektra Unbound* zijn net zo geobsedeerd door hun moeder en het onrecht dat zij hen aandeed. Ze willen daarvan genezen door wraak te nemen."

Lua: "We geven de moeder altijd de schuld, typisch voor het patriarchaat. Ik zat veel op TikTok tijdens het creatieproces van *Elektra Unbound* en het viel me op dat moeders daar een personage zijn. Er zijn

moeders die video's maken over hoe moeilijk het is om moeder te zijn. Er zijn mensen die video's maken voor hun moeder waarin ze uitroepen: 'Je hebt altijd zoveel voor me gedaan en ik heb je nooit genoeg bedankt'. Er zijn tieners die zeggen: 'Je weet wel wanneer je moeder je gek maakt...' Het is heel gemakkelijk om daar comedy over te maken. Nu ja, komedies zijn nooit gemakkelijk, maar het was een mooi vertrekpunt."

"Door je persoonlijke strijd uit te buiten, word je 'authentieker' en krijg je meer likes op sociale media. Tot iemand anders een pijnlijker verhaal deelt"

Een van de belangrijke elementen van Griekse tragedies die jullie in 'Elektra Unbound' behouden, is het koor. Welke rol speelt het?

Pablo: "Om te beginnen vervult het de twee klassieke functies van het Griekse koor: het vertellen - of zingen - van het verhaal en het commentaar geven. In ons stuk geeft het koor vooral commentaar op de personages, op een zeer veroordelende manier, een verwijzing naar de commentaarsecties op sociale media en de critici die artistieke projecten beoordelen."

Lua: "Bij de Grieken was het koor een politieke stem. Het moest de idee van democratie vertegenwoordigen. In onze voorstelling is het koor een commentaar op de vrijheid die we online denken te hebben. We kunnen eender wat zeggen, wanneer we ook maar willen. Maar net als Elektra, die schreeuwt en schreeuwt en toch zo gemakkelijk vergeten wordt, hebben we met onze online stem geen echte impact op de maatschappij of het beleid. Erger nog, we voeden voortdurend een zeer manipulatief systeem dat ons alleen bepaalde dingen laat lezen, groepen van gelijkgestemden vormt en de polarisatie oppoekt. Het koor in *Elektra Unbound* richt onze aandacht op de misleidende werking van algoritmes."

Het koor is een tekstprojectie, geen acteur of koor. Lua, jij schreef de tekst voor het koor, die Pablo op muziek zette. Was dat het belangrijkste element van jullie samenwerking voor deze voorstelling?

Pablo: "Ja, dat klopt. We werken al jaren samen, maar voor het eerst componeerde ik muziek bij elke lettergreep die Lua schreef. Ik kwam dichterbij haar manier van schrijven. Het heeft de manier waarop ik moest componeren volledig veranderd. De tekst was niet geschreven om gezongen te worden, je kunt hem gemakkelijk publiceren. Dus de uitdaging was: hoe laat ik deze zinnen zingen?"

Lua: "Een van de eerste teksten die we lazen over wat we met het koor moesten doen, ging over de inspanningen van andere makers om twaalf mensen op het podium te laten zingen en dansen, en hoe onmogelijk dat is. De tekstprojectie is een heel mooie manier om een voice-over, waar ik dol op ben en die ik in veel van mijn projecten zit, deze keer te omzeilen. Tegelijk geven we het publiek het vertrouwen om te lezen en de zang in zijn hoofd te horen."

De muziek speelt een belangrijke rol in 'Elektra Unbound'. Welke muziek komt er nog meer voor in het stuk, afgezien van het koor?

Pablo: "Elk personage heeft een thema dat haar, hem of hen introduceert en later in de show terugkeert. Soms lopen de thema's door elkaar, als de personages samen op het podium staan. De thema's volgen de gevoelens en ontwikkeling van de personages doorheen het stuk. Ze weerspiegelen hun ondergang. Vanaf een bepaald punt gaat het alleen nog bergafwaarts, het is tenslotte een tragedie."

De cast van 'Elektra Unbound' bestaat onder anderen uit drie jonge acteurs die nog student zijn of recent afstudeerden. Hoe is het om met hen te werken?

Lua: "Ik beschouw ze niet als studenten, het zijn getrainde acteurs en ze zijn fantastisch om mee te werken. De creatie van *Elektra Unbound* is een geweldig proces geweest. Samen met de cast, met Pablo en met onze dramaturg Joline Vermeulen, ben ik in de Griekse tragedies gedoken. We hebben een pak versies gelezen van de Oresteia en uitgebreid research gedaan. Daarna zijn we vanuit het niets scènes gaan opbouwen; iconische scènes uit de Oresteia maar ook interviews, een format waar ik al lang mee wilde werken. We hebben samen de personages uitgediept en onze grappen scherper gemaakt. Het was een behoorlijk technisch proces, maar heel erg leuk."

Was het een soortgelijk proces als bij je vorige voorstellingen, Lua? Of was het net heel anders omdat 'Elektra Unbound' geen monoloog is zoals 'Ferox Tempus' of 'Short of Lying'?

Lua: "Er is een groot deel van mijn methodologie dat altijd terugkomt, met name de focus op de het bedrieglijke van taal en communicatie, en de mechanismen daarachter. Deze keer vroeg ik me af: hoe kunnen alle personages op het toneel onbetrouwbaar zijn en instabiliteit hebben in wat ze zeggen op scène?"

"Voor het eerst dialogen schrijven, was een uitdaging, maar ik vond het geweldig. Het gaf me de kans om zoveel leuke interacties te creëren... de grootste uitdaging bleek uiteindelijk om te gaan schrappen in wat ik schreef (*lacht*)."

--- interview door Jonas Mayeur en Joline Vermeulen